

İŞLETME KURMA KARARI

Sibel TOKATLIOĞLU, Yrd. Doç. Dr.

sibel.tokatlioglu@klu.edu.tr, Kırklareli Üniversitesi

Özet: Bu makalede, işletme kurma kararının modellenmesi çabalarına katkıda bulunma amacıyla, girişimcilik niyeti modellerindeki kabuller, amaç teorilerinden yola çıkılarak kuramsal çerçevede eleştirilmekte ve girişimcilik niyetinin oluşum süreci, arzu, amaç ve motivasyon kavramlarıyla ilişkilendirilmektedir. Girişimcilik niyetinin, işletmenin kuruluşunu öngörme gücünü artırmaya yönelik olan bu çabalar, işletme bilimlerinin diğer sosyal bilimlerden ithal ettiği kavramlarla sürdürülmektedir (Bygrave ve Hofer, 1991). Bu çalışmada da, teorik keşif metodu izlenerek, sosyal psikoloji, bilişsel psikoloji ve eylem felsefesinin katkıları, girişimcilik niyeti çalışmalarına entegre edilmeye çalışılmıştır. Girişimcilik niyeti modelleri, işletme kurmanın, bir amaca yönelik, motive ve planlı bir birey davranışı olarak kabul edilebilir olmasına dayanır. Niyetin işletme kurma davranışını, kişisel ve bağlamsal faktörlere nazaran daha üstün öngörme gücüne sahip olduğu kabul edilir (Krueger vd., 2000). Fakat işletme kurma niyeti, her zaman işletme kurma davranışıyla sonuçlanmamaktadır. Niyet ve davranış arasında ortaya çıkan bu "boşluk", girişimcilik niyeti modellerinin sorgulanması ve iyileştirilmesi gerekliliğine işaret etmektedir. Söz konusu sorgulama bu çalışmada, girişimcilik niyeti oluşumunun, işletme kurma davranışının arzulanabilirliği ile sınırlı kalmasına yapılmaktadır. Amaç ve davranış arasındaki ilişkiler göz önüne alınarak, davranışı gerçekleştirme niyeti oluşumu, karar alma olarak tanımlanmakta ve güdülenen amaçla bağlantılandırılmaktadır. Böylece, işletme kurma niyetinin hangi niyetle oluşturulduğunun önemine dikkat çekilmektedir. Çalışma, girişimcilik niyeti kavramını güçlendirmeye yönelik kuramsal getirisi yanında, girişimciliğin arzulanabilirliğine dönük teşvik mekanizmalarının geliştirilmesi gerekliliğinin altını çizdiğinden pratik getiriye de sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Amaç, arzu, girişimcilik niyeti, işletme kurma, motivasyon

DECISION TO CREATE A VENTURE

Abstract: The purpose of this study is to contribute to the efforts of modeling the decision to create a venture. The presumptions of the existing entrepreneurial intention models are criticized in the light of psychological goal theories and the process of entrepreneurial intention formation is reconnected to the concepts of desire, goal and motivation. These efforts in management sciences, aiming to enhance the power of entrepreneurial intention in predicting the venture creation, continue with concepts borrowed from other social sciences (Bygrave and Hofer, 1991). Basing on an interdisciplinary theoretical exploration, this study attempts to integrate the contributions of social and cognitive psychology as well as philosophy of action into the study of entrepreneurial intention. The existing models of entrepreneurial intention are based on the idea that the venture creation is a goal-directed, motivated and planned human behavior. It is admitted that the intention is a more powerful predictor of the venture creation behavior than any other individual or contextual factors (Krueger et al., 2000). However, the entrepreneurial intention is still quite weakly correlated to the entrepreneurial behavior. This disparity between intention and behavior underlines the necessity to question and improve the entrepreneurial intention models. In this study, we question the concept of behavior desirability and its limited capacity to explain the formation of entrepreneurial intention. After taking into consideration the relations between goal and behavior, we propose to define the entrepreneurial intention formation as a decision making process, linked to a motivated goal. Thus, it is important to identify the intention in which the entrepreneurial intention is formed. Besides the theoretical contribution to the conceptualization of entrepreneurial intention, the study has a practical implication as it stresses the need to improve the incentive mechanisms intended to increase the desirability of venture creation.

Keywords : Desire, entrepreneurial intention, goal, motivation, venture creation

1. GİRİŞ

İşletme kurma (Araştırmanın konusu, işletme kurma olayı değil, bireyin işletme kurma davranışdır. Girişimcilik niyeti, işletme kurma niyeti ile eş anlamlı kullanılacaktır), bir amaca yönelik ve planlı bir davranış olduğundan, gerçekleşmesi, davranışın aktörünün işletme kurmaya niyet etmesine bağlıdır (Krueger, 1993; Krueger vd., 2000). Böylece, işletme kurmaya niyet etmiş potansiyel girişimcinin, bu davranışı gerçekleştirmeyi planladığı ve işletme kurmak için bir sebebinin olduğu söylenebilir. Bu sebep, onun işletme kurmayı seçmesinin kaynağında olan, arzuladığı durum ya da kısaca, amacıdır (Psikoloji literatüründe amaçlar, *arzulanan durumların zihinsel temsili* olarak tanımlanmaktadır (Austin ve Vancouver, 1996: 338)) (Dretske, 1991; Davidson, 2001; Anscombe, 2002). Söz konusu amaç, girişimcilik niyetinin oluşum sınırlarını belirler. Diğer bir deyişle, niyetin oluşum nedeni ve amacı, arzulanan durumdur. İşletme kurma davranışının, belirlenen amaca ulaşmada bir araç-eylem (Davranış eylemden daha geniş kapsama sahip olsa da (bkz. Dretske, 1991), makalede eylem ve davranış kavranları geçişli kullanılacaktır) olarak seçilmesinin göstergesi ise, girişimcilik niyetinin oluşmuş olmasıdır.

Girişimcilik niyetinin, potansiyel girişimcinin araç-eylem seçiminin göstergesi olarak çalışılması, bu seçimin ya da diğer alternatif araç-eylemlerin seçilmeme nedenlerinin araştırılmasını gerektirir. Girişimcilik literatüründe bu nedenler, girişimcinin kişilik özelliklerinde (McClelland 1961; Rotter 1966; Brockhaus, 1980; Amabile, 1997), motivasyonlarında (Shane vd., 1991; Birley ve Westhead, 1994; Carter vd., 2003) ve son olarak da, girişimcilik niyetini oluşturan değişkenlerde aranmıştır (Shapero ve Sokol, 1982; Bird, 1988; Learned, 1992; Krueger, 1993; Boyd ve Vozikis, 1994; Davidsson, 1995; Krueger vd., 2000). Girişimcilik niyeti modelleri (Söz konusu modeller arasında Shapero ve Sokol'un Krueger (1993) tarafından geliştirilen « Girişimcilik Olayı Modeli » (1982), Bird'un Boyd ve Vozikis (1994) tarafından yeniden çalışılan « Girişimcilik Niyeti Modeli » (1988) ve Learned'in « Örgüt Oluşumu Modeli » (1992), sayılabilir. Güncel girişimcilik niyeti çalışmalarında ise, sosyal psikoloji alanından ithal

edilen Ajzen'in « Planlı Davranış Modeli » (1991) geniş bir kullanıma sahiptir (Kolvereid, 1996 ; Audet, 2003 ; Peterman ve Kennedy, 2003, Engle vd. 2010), söz konusu seçimin oluşum mekanizmasıyla özellikle ilgilendiğinden, girişimcilik sürecinin başlangıç aşamasını, kişilik özellikleri ve motivasyonlara nazaran, daha açıklayıcı niteliktedir (Krueger vd., 2000 : 412). Öyle ki bu modellerin, potansiyel girişimcinin bilişsel karar alma sürecinin gizimini ortadan kaldırdıkları söylenebilir. Niyetin sosyal psikolojiden ithal edilmiş kavramsal iskeleti de, girişimcinin kara kutusunu açmaya çalışan bu modellerin meşruiyetini artırıcı rol oynamaktadır (bkz. Fishbein ve Ajzen, 1975 ; Ajzen, 1991). Bu nedenlerle, girişimcilik niyeti modelleri, girişimcilik araştırmalarında yaygın olarak kullanılmaktadır. İşletme kurma eylemini öngörü kabiliyetleri çok sık sorgulanmasa da (Elfving vd., 2009 : 27), niyet modellerinin, niyet ve davranış arası ilişki konusunda bir güçlendirmeye ihtiyaç duyduğu, alan çalışmalarında ortaya çıkmaktadır (Danjou, 2004'ten aktaran Moreau, 2006; Hernandez ve Marco, 2006). Bu ihtiyaç, girişimcilik niyetinin halihazırdaki tanımıyla, girişimcilik davranışını öngörmedeki zayıflığının altını çizmektedir. Her niyetin, davranışla sonuçlanmadığı bilinse de (Bir davranışın gerçekleşmesi, niyet etmiş birey haricinde, yapılabirlik faktörlerinin varlığına da bağlıdır (bkz. Gollwitzer, 1999; Davidson, 2001; Anscombe, 2002). Davranış gerçekleştirmeye niyeti olan birey de, niyetinden dönmediği durumlarda, davranış gerçekleştirmeyi "deneyecektir". Deneyen bireyin, davranış gerçekleştirebil(e)ceği kesin değildir (bkz. Bagozzi ve Warshaw'ın "Deneme Teorisi", 1990)), niyetten davranışa geçişin öngörülme gücünü artırmak, niyetin açıklamasını geliştirerek mümkün olabilir. Bu fikri izleyen makale, girişimcilik niyetinin, potansiyel girişimcinin amacıyla ilintili olarak ele alınmasını önermektedir. Böylelikle, potansiyel girişimcinin neden, örneğin maaşlı bir işte çalışma niyeti değil de, girişimcilik niyeti oluşturduğu sorusuna cevap verilebilecektir. Potansiyel girişimcinin amacı ve girişimcilik niyeti arasında kurulan bağ, sadece işletme kurma davranışına yönelik değişkenlerle açıklanan girişimcilik niyeti kavramını güçlendirecektir. Makalenin amacı, amaç teorileri varsayımlarının, girişimcilik niyeti açıklamasına entegre edilmesi için temel gerekçeler sunmaktır. Bunun için, psikoloji alanından geri bildirim teorilerinin, naif psikolojideki eylem açıklamalarının ve eylem felsefesi alanından eylemin nedensel teorilerinin kabulleri çalışılacak ve sonunda yeni bir girişimcilik niyeti tanımı önerilecektir.

II. YÖNTEM VE TEORİK ÇERÇEVE

Teorik keşif metoduyla sürdürülmüş bu çok disiplinli araştırmada, tümevarım yöntemiyle yol alınarak yeni bir anlayış şekli önerme söz konusudur (Charreire ve Durieux, 2003 : 68). Varolan kabullerin sorgulanması ve daha önce kurulmamış ilişkilerin kurulmasına imkan veren teorik araştırma, diğer disiplinlerde verilmiş cevapların entegre edilmesiyle, bilinenin sınırlarını genişletebilme kapasitesine sahiptir. Bu çalışma da, akabinde ampirik çalışmayla desteklenebilecek ya da çürütülebilecek, girişimcilik niyeti ile ilgili yeni kavramsal ilişkiler önerme çabası içindedir. Girişimcilik niyeti araştırmaları çoğunlukla Ajzen'in (1991) "Planlı Davranış Modeli" baz alınarak ampirik çerçevede sürdürülmektedir (Schlaegel ve Koenig, 2013: 4). Söz konusu modelde girişimcilik niyeti, tutum, öznel kural ve bireyin kontrol algısıyla oluşur. Tutum ve öznel kural, işletme kurmanın arzulanabilirlik algısıyla, kontrol algısı ise yapılabirlik algısıyla özdeşleşmiştir (Krueger, 2000 : 9). Bireyin işletme kurma davranışı ile ilgili tutumu, bu davranışın beklenen sonuçlarına verdiği değerle belirlenir. Öznel kural, bireyin fikrine değer verdiği kişilerin onun bu davranışını gerçekleştirmesiyle ilgili görüşlerinden ve kendisinin bu fikirlere uyma motivasyonundan oluşur. Kısaca öznel kural, davranışın gerçekleştirilmesiyle ilgili sosyal baskı algısıdır. Bireyin davranış gerçekleştirebilir olup olmadığına dair algısı ise davranışın kontrolüyle ilgilidir. Kontrol algısı bir yandan, bireyin dış faktörlerin kolaylaştırıcı ya da zorlaştırıcı etkisiyle ilgili görüşüne, diğer yandan da öz-yeterlik algısına bağlıdır. Ajzen'in modelinin test sonuçları, niyet ile işletme kurma eyleminin arasındaki teorik boşluğu doldurma ihtiyacına cevap vermemektedir (Kautonen vd., 2013: 2). Bu teorik boşluk doldurulmadan, mevcut niyet kavramının test edildiği çalışmaların sayısının artması, girişimcilik alanına nitelikselden ziyade niceliksel katkı sağlayacaktır. İşletme kurma davranışının öncesini oluşturan bu evrenin açıklamasına katkıda bulunmak amacıyla, niyet ile davranış arasındaki ilişkiyi çalışan işletme harici sosyal bilimlerin kavramsal ve kuramsal katkılarına başvurulmuştur. Niyet kavramı, sosyal psikolojide, LaPiere (1934)'in öncüsü olduğu, tutum ve davranış arasındaki ilişkinin sorgulanması akabinde ortaya atılmış, bu ilişkideki aracı olarak kabul görmüştür (Fishbein ve Ajzen, 1975). Niyeti açıklayan değişkenler ise, yalnızca niyete konu olan davranışla ilgili olarak çalışılmış; davranışa yönelik motivasyonun kaynağı olarak kabul edilmişlerdir. Böylece, girişimcilik niyetinin, işletme kurmaya yönelik motivasyonel faktörlerin toplamı olduğu öngörülmüştür (Girişimcilik literatüründe motivasyon kavramı, amaca yönelik bir sürece değil, girişimcilerin işletme kurma amaçlarına tekabül eder. Bu çerçevede, girişimciliğe iten motivasyonlar ve çeken motivasyonlardan bahsedilir. İten motivasyona sahip bireyler "gereklilik girişimcileri", çeken motivasyona sahip bireyler ise "fırsat odaklı girişimciler" olarak addedilirler (Reynolds vd., 2001)) (Ajzen, 1991: 181). Motivasyonun psikolojik tanımı, kaynağını bireyin amacında bulduğunu açıkça belirtse de (Nuttin, 2005), bireyin hangi amaca yönelik olarak girişimcilik niyeti oluşturduğu, yani "hangi niyetle" işletme kurmaya niyet ettiği, niyet modellerinde göz ardı edilmiştir. Shapero ve Sokol (1982) ile Ajzen (1991)'in modellerinin kombinasyonu, girişimcilik niyetinin, bireyin işletme kurmayla ilgili arzulanabilirlik ve yapılabirlik algılarının sonucu olduğunun kabulü (bkz. Shapero-Krueger Modeli) ve motivasyonun arzulanabilirlik algısına indirgenmesi, bu ihmalin sorumlusu olarak görülmektedir (Marks, 1986: 13; Bagozzi, 1992: 184). Bir davranışın arzulanabilirliği, o davranışın beklenen sonuçlarına verilen değerle

belirlenir (Fishbein, 1963). Arzulanabilir olarak değerlendirilen her davranışa ise niyet edilmez (Niyetin oluşumu, davranışın birey tarafından yapılabilir olarak algılanmasına da bağlıdır. Fakat yapılabilirlik faktörleri, arzu nesnesi belirlendikten sonra değerlendirilir. Örneğin, işletme kurmayı arzulamayan bir birey, işletme kurmanın kendisi için yapılabilir olup olmadığını sorgulamayacaktır). Zira, davranışın "arzulanabilir" olması, o davranışın "arzulandığı" anlamına gelmez ("Bireyin güzel bir çift ayakkabı satın almasına neden olan, o ayakkabı çiftinin arzulanabilir olması değil; bireyin o ayakkabı çiftine sahip olmayı arzulamasıdır" (Perugini ve Bagozzi, 2004: 71)). Bagozzi (1992)'ye göre, niyetin oluşması için gerekli motivasyonu, davranışın arzulanabilirliği değil, davranışın gerçekleştirme arzusu sağlar. Davranışa yönelik arzu ise, davranışın bireyin amaçlarına ne kadar yakın olduğuna bağlı olacaktır. Görüldüğü üzere, işletme kurma niyetinin oluşumu, bireyin arzu ve amaçlarıyla ilintilendirilmediğinde, yalnızca işletme kurma davranışıyla ilgili algılarıyla açıklandığında, söz konusu niyetin davranış öngörme gücü düşük olacaktır. Bir davranışın seçimi, ancak amaçlar hesaba katılarak açıklanabilir (Abraham ve Sheeran, 2003: 266). Bununla beraber, işletme kurma motivasyonunun şiddeti, işletme kurmanın hizmet edeceği amacın birey tarafından atfedilen önemine bağlı olacaktır (Locke ve Latham, 1990; Deci ve Ryan, 2000). Niyetin girişimcilik araştırmalarında kullanılan teorik çerçevesinin geliştirilmesi gerekliliğine işaret eden bu sorgulamalar akabinde, niyet kavramını çalışan psikoloji ve eylem felsefesi alanlarında çıkılan keşfin sonuçları, niyet ve amaç arasındaki bağımlılık ilişkisini göstermektedir. Niyetin bu alanlardan ithal edilmiş kavramsal hali, onun karar olarak tanımlanmasını da meşrulaştırmaktadır.

III. SONUÇLAR

Davranış ve aktörü ile niyet ve amaç arasındaki ilişkilerin anlaşılmasına yaptıkları katkılar nedeniyle seçilmiş olan üç alanın literatür taraması sonuçları kısaca sunulacaktır.

İlk olarak, davranışın amaca ulaşmada bir araç olarak kavramsallaştırıldığı geri bildirim teorilerinin temel varsayımı ve makalenin sorunsalına katkısı özetlenecektir. Geri bildirim teorilerine göre, davranışın seçilme nedeni, onun, aktörü arzuladığı duruma ulaştıracak olmasıdır (Powers, 1973 ; Carver ve Scheier, 2001 ; Nuttin, 2005). Önceden belirlenen bir davranış açıklama ve öngörme çabasında olan niyet modelleriyle karşılaştırıldığında, geri bildirim teorilerinin temel çabasının, herhangi bir davranışın neden ortaya çıktığını açıklamak olduğu söylenebilir. Söz konusu teorilerde, geri bildirim süreçlerinin başlangıç noktası amaçtır. Böylece davranışa, niyet modellerine nazaran, daha geniş bir çerçeveden bakılır. Davranış, geri bildirim sürecine, amaca ulaştıracak araç olarak katılır. Bu çerçevede davranışın seçimi, aktörün amaç ya da amaçlarına bağımlıdır ve davranışın analizi için, onun "ne işe yaradığının" da bilinmesini gerekir. Hedef, işletme kurma davranışını öngörme aracını iyileştirmekse, bu davranışın hangi şartlarda, "hangi amaçla" seçildiğinin girişimcilik niyeti modellerine entegre edilmesi ihtiyacı vardır.

İkinci olarak, naif psikolojinin niyetin içeriğine ve genel olarak niyet edilen davranışın açıklamasına yaptığı katkıdan bahsedilecektir. Niyet edilen/kasıtlı davranışın açıklamasıyla, kasıtsız davranışın açıklaması arasındaki farkın bireyler tarafından rahatlıkla bilinebileceği, naif psikolojinin varsayımları arasındadır. Buna göre bireyler, kasıtlı bir davranış gerçekleştiğinde, davranış gerçekleştirenin, davranış gerçekleştirmek için sebepleri olduğunu ve bu sebeplerin ise bireyin arzu ve inançlarından süregeldiğini bilirler (Malle ve Knobe, 1997; Malle, 1999). Davranış gerçekleştirmeye niyetinin oluşumu için bireyin, bir arzuya ve davranışın, kendisini bu arzuya ulaştıracak davranış olduğu inancına sahip olması gereklidir. Böylece, niyetin oluşumu, davranışın amaca uygun olması şartına bağlıdır. Niyet edilen davranışın naif psikolojideki açıklaması, Aristo'nun akıl yürütme mekanizması ile aynıdır: " x , p 'yi arzular ; x , p 'ye A davranışı ile ulaşabileceğine inanır ; x , A davranışını gerçekleştirmeye niyet eder." (Engel, 1996; Proust, 2003).

Üçüncü ve son olarak, eylemin nedensel teorileri, amaca yönelik/teleolojik eylemlerin, sadece amaca yönelik olmadıklarını, varlıklarının nedeninin amaca ulaşmak olduğunu savunur ve niyet edilen tüm davranışlar teleolojiktir (Dretske, 1991: 111). Yani, aktörleri amaçlarına ulaştırma hizmeti sunarlar. Arzu ve inançlardan oluşan niyet ise, davranışın nedenidir (Searle, 1985; Davidson, 2001).

Bu teorik sonuçlar, niyetin, amaç ve davranış arasında bir aracı olduğunu, davranışın sonuçlarının amaçlar göz önünde tutularak değerlendirildikten sonra ortaya çıktığını ve amaca ulaşmak için yapılan araç seçim sürecinin son etabı olduğunu savunmayı mümkün kılar. Sonuç olarak niyet, sadece davranışla ilişkili olarak değil, amaçla da ilişkilendirilerek çalışılırsa, oluşum mekanizması daha iyi anlaşılacaktır.

IV. TARTIŞMA VE DEĞERLENDİRME

Bratman'a göre, bireyler plan yapan aktörler olduğundan, değer attettikleri, arzularının nesnesi olan amaçlarını gerçekleştirebilirler ve geleceği planlamak için, niyetle sonuçlanan kararları alırlar (Bratman, 1997: 76). Niyetler ise, (kasıtlı) davranışlara neden olurlar (Malle, 1999: 31). Oysa girişimcilik literatüründe, işletme kurma kararının, halihazırda işletme kurma niyetinde olan birey tarafından alındığı öngörülmektedir (Emin, 2003; Hernandez et Marco, 2006). Literatürdeki bu eğilim, girişimcilik niyetinin işletme kurma davranışını öngörmedeki ayrıcalıklı rolünü elinden almaktadır. Zira girişimcilik niyeti bu anlayışta, potansiyel girişimci "şayet" tetikleyici bir olayla karşılaşır gerçekleşme şansı bulacak (Fayolle, 2003: 74), belirsiz gelecek için oluşturulmuş alternatif niyetlerden biri olarak addedilmektedir. Girişimcilik niyetinin bu şekilde kavramsallaştırılmış hali, karar verilme sırası bekleyen, "uykuda bir dileğe" benzer ve eylemle sonuçlanma konusunda etkisizdir. Bu etkisizliğin temelinde, girişimcilik niyeti açıklamasının,

bireyin işletme kurma davranışıyla ilgili arzulanabilirlik ve yapılabilirlik algılarına indirgenmiş olması yatar. Oluşumu, işletme kurma davranışının birey için çekiciliğine ve birey tarafından yapılabilirliğine bağlıdır. Halbuki, diğer sosyal bilimlerdeki tanımlarında niyet, davranışın arzulanabilir ve yapılabilir olarak algılanmasından daha fazlasıdır. Davranışın seçimi için, davranışın sonuçlarına değer verilmesi (bkz. tutum, beklenti teorileri) yetmez. Davranışa niyet etmek, bireyde amacına ulaşma motivasyonu gerektirir ve sadece davranışın sonuçlarının birey için arzulanabilir olması, niyetin oluşumuna neden olamaz (Bagozzi, 1992 : 184 ; Perugini ve Bagozzi, 2004 : 71). Sonuç olarak, girişimcilik niyetinin açıklaması, potansiyel girişimcinin girişimde bulunma sebebinin bilinmesini gerektirir. Bu sebep, onu girişimde bulunmaya iten motivasyonun temelinde olan amacdır. Niyet bu şekilde ele alındığında, potansiyel girişimcinin amaç ya da amaçlarına ulaşmak için aldığı işletme kurma kararı olarak tanımlanabilir. Makalenin sonuçları yalnızca teorik verilere dayanıyor ve ampirik bir çalışma gerektiriyor olsa da, bu haliyle girişimcilik niyetini çalışma şeklinin sorgulanmasını sağlayacağı umulmaktadır. Pratik çerçevede ise, söz konusu sonuçlarla, işletme kurma eyleminin gerçekleşmesini kolaylaştıracak faktörlerin iyileştirilmesine dayanan ve temelde bireyin yapılabilirlik algılarını pozitif kılmayı amaçlayan teşvik mekanizmalarının, girişimciliği yalnızca kısmi olarak besleyeceği çıkarımı yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Abraham, C., Sheeran, P. « Implications of goal theories for the theories of reasoned action and planned behaviour », *Current Psychology: Developmental, Learning, Personality, Social*, 22, 3, 2003, 264-280.
- Ajzen, I. « The theory of planned behavior », *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50, 1991, 179-211.
- Amabile, T.M. « Entrepreneurial creativity through motivational synergy », *Journal of Creative Behavior*, 31, 1, 1997, 18-26.
- Anscombe, G.E.M. *L'intention*, Editions Gallimard, Paris, 2002.
- Audet, J. « L'intention de créer sa propre entreprise : Un désir bien ancré en soi ou un état d'âme passager ? », *Conférence d'ASAC (Association des Sciences Administratives du Canada)*, Halifax, Nouvelle-Ecosse, Kanada, 14-17 Haziran 2003, 14-17.
- Austin, J.T., Vancouver, J.B. « Goal constructs in psychology : Structure, process and content », *Psychological Bulletin*, 120, 3, 1996, 338-375.
- Bagozzi, R.P., Warshaw, P.R. « Trying to consume », *Journal of Consumer Research*, 17, 1990, 127-140.
- Bagozzi, R.P. « The self-regulation of attitudes, intentions, and behavior », *Social Psychology Quarterly*, 55, 2, 1992, 178-204.
- Bird, B.J. « Implementing entrepreneurial ideas: The case for intention », *Academy of Management Review*, 13, 3, 1988, 442-453.
- Birley, S., Westhead, P. « A taxonomy of business start-up reasons and their impact on firm growth and size », *Journal of Business Venturing*, vol. 9, 1994, 7-31.
- Boyd, N.G., Vozikis, G.S. « The influence of self-efficacy on the development of entrepreneurial intentions and actions », *Entrepreneurship Theory and Practice*, 18, 4, 1994, 63-77.
- Bratman, M.E. « Pour une théorie modeste de l'action planifiée », in: *Les limites de la rationalité, Tome 1 Rationalité, éthique et cognition*, Colloque de Cerisy, Dupuy, J.-P., Livet, P. (Dir.), Editions La Découverte, Paris, 1997, 75-87.
- Brockhaus, R.H. « Risk taking propensity of entrepreneurs », *Academy of Management Journal*, 23, 3, 1980, 509-520.
- Bygrave, W.D., Hofer, C.W. « Theorizing about entrepreneurship », *Entrepreneurship Theory and Practice*, winter 1991, 13-22.
- Carter, N.M., Gartner, W.B., Shaver, K.G., Gatewood, E.J. « The career reasons of nascent entrepreneurs », *Journal of Business Venturing*, 18, 2003, 13-39.
- Carver, C.S., Scheier, M.F. *On the self-regulation of behavior*, Cambridge University Press, New York, 2001.
- Charreire, S., Durieux, F. « Explorer et tester : Deux voies pour la recherche », in : *Méthodes de recherche en management*, Thiéart, R.-A. et coll., Dunod, Paris, 2003, 57-81.
- Danjou, I. *Entreprendre: La passion d'accomplir ensemble*, Editions l'Harmattan, Paris, 2004.
- Davidson, D. *Essays on actions and events*, Oxford University Press, New York, 2001.
- Davidsson, P. « Determinants of entrepreneurial intentions », *RENT IX Workshop*, 23-24 Kasım 1995, Piacenza, İtalya.
- Deci, E.L., Ryan, R.M. « The 'what' and 'why' of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior », *Psychological Inquiry*, 11, 4, 2000, 227-268.
- Dretske, F. *Explaining behavior: Reasons in a world of causes*, MIT Press, U.S.A., 1991.
- Elfving, J., Brännback, M., Carsrud, A.L. « Toward a contextual model of entrepreneurial intentions », in: *Understanding the entrepreneurial mind: Opening the black box*, Carsrud, A.L., Brännback, M. (Eds.), Springer, New York, 2009, 23-33.
- Emin, S. *L'intention de créer une entreprise des chercheurs publics : Le cas français*, İşletme doktora tezi, Université Pierre Mendes, Fransa, 2003.
- Engel, P. « Is desire necessary for the explanation of action ? », 8ème Symposium de l'Académie du Midi sur le 'Désir', 27-31 Mayıs 1996, Château de Nyer, Rousillon, Fransa.
- Engle, R.L., Dimitriadis, N., Gavidia, J.V., Schlaegel, C., Delanoe, S., Alvarado, I., He, X., Buame, S., Wolff, B. « Entrepreneurial intent », *International Journal of Entrepreneurial Behaviour and Research*, 16, 1, 2010, 35-57.
- Fayolle, A. *Le métier de créateur d'entreprise*, Éditions d'Organisation, Paris, 2003.
- Fishbein, M. « An investigation of the relationships between beliefs about an object and the attitude toward that object », *Human Relations*, 16, 3, 1963, 233-239.
- Fishbein, M., Ajzen, I. *Belief, attitude, intention and behavior : An introduction to theory and research*, Reading, Massachusetts MA: Addison-Wesley, 1975.
- Gollwitzer, P.M. « Implementation intentions », *American Psychologist*, 54, 7, 1999, 493-503.
- Hernandez, E.M., Marco, L. *Entrepreneur et décision : De l'intention à l'acte*, Editions Eska, Paris, 2006.
- Kautonen, T., Van Gelderen, M., Fink, M. « Robustness of the theory of planned behavior in predicting entrepreneurial intentions and

- actions », *Entrepreneurship Theory and Practice*, July 2013, 1-20.
- Kolvereid, L. « Organizational employment versus self-employment : Reasons for career choice intentions », *Entrepreneurship Theory and Practice*, 20, 3, 1996, 23-31.
- Krueger, N. « The impact of prior entrepreneurial exposure on perceptions of new new venture feasibility and desirability », *Entrepreneurship Theory and Practice*, fall 1993, 5-21.
- Krueger, Jr. N.F. « The cognitive infrastructure of opportunity emergence », *Entrepreneurship Theory and Practice*, spring 2000, 5-23.
- Krueger, Jr. N.F., Reilly, M.D., Carsrud, A.L. « Competing models of entrepreneurial intentions », *Journal of Business Venturing*, 15, 2000, 411-432.
- LaPiere, R.T. « Attitudes vs. actions », *Social Forces*, 13, 2, 1934, 230-237.
- Learned, K.E. « What happened before the organization? A model of organization formation », *Entrepreneurship Theory and Practice*, 17, 1, 1992, 39-48.
- Locke, E.A., Latham, G.P. *A theory of goal setting and task performance*, Englewood Cliffs, NJ, US, 1990.
- Malle, B.F. « How people explain behaviour: A new theoretical framework », *Personality and Social Psychology Review*, 3, 1, 1999, 23-48.
- Malle, B.F., Knobe, J. « The folk concept of intentionality », *Journal of Experimental Social Psychology*, 33, 2, 1997, 101-121.
- Marks, J. « On the need for theory of desire », in : *The ways of desire : New essays in philosophical psychology on the concept of wanting*, Marks, J. (Ed.), Precedent Publishing Inc., Chicago, Illinois, 1986, 1-16.
- McClelland, D.C. *The achieving society*, D. Van Nostrand Company Inc., Princeton, NJ, 1961, çevrimiçi : www.questia.com
- Moreau, R. « Quelle stabilité pour l'intention entrepreneuriale? », 8ème Congrès International Francophone en Entrepreneuriat et PME (CIFEPME), 25-27 ekim 2006, Fribourg, İsviçre.
- Nuttin, J. *Théorie de la motivation humaine : Du besoin au projet d'action*, Presses Universitaires de France, Paris, 2005.
- Perugini, M., Bagozzi, R. P. « The distinction between desires and intentions », *European Journal of Social Psychology*, 34, 2004, 69-84.
- Peterman, N.E., Kennedy, J. « Enterprise education: Influencing students' perceptions of entrepreneurship », *Entrepreneurship Theory and Practice*, 28, 2, 2003, 129-144.
- Powers, W.T. « Préface » in : *Behavior : The control of perception*, Powers, W.T., 1973, çevrimiçi : www.perceptualcontroltheory.org
- Proust, J. *La philosophie et la théorie de l'action*, video kaydı, FMSH (Fondation Maison des Sciences de l'Homme), 12 Mayıs 2003, çevrimiçi : www.archivesaudiovisuelles.fr
- Reynolds, P.D., Camp, S.M., Bygrave, W.D., Autio E., Hay, M. *Global Entrepreneurship Monitor: Executive Report*, 2001, çevrimiçi : www.gemconsortium.org
- Rotter, J.B. « Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement », *Psychological Monographs*, 80, 1, 1966, 1-28.
- Schlaegel, C., Koenig, M. « Determinants of entrepreneurial intent: A meta-analytic test and integration of competing models », *Entrepreneurship Theory and Practice*, November 2013, 1-41.
- Searle, J. *Intentionnalité : Essai de philosophie des états mentaux*, Editions de Minuit, Paris, 1985.
- Shane, S., Kolvereid, L., Westhead, P. « An exploratory examination of the reasons leading to new firm formation across country and gender », *Journal of Business Venturing*, 6, 1991, 431-446.
- Shapiro, A., Sokol, L. « The social dimensions of entrepreneurship », in *Encyclopedia of Entrepreneurship*, Kent, C., Sexton, D., Vesper K. (Eds.), Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1982, 72-90.

MARMARA
ÜNİVERSİTESİ